

Sygn. akt I CSK 816/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa T. [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko M. [...] spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. akt XII Ga [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada naturze skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności

o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca M. Sp. z o.o. w B. powołała się na istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy za warunek w rozumieniu art. 89 k.c. może być uznane zdarzenie polegające na wpłacie zadatku i czy zdarzenie to należy traktować jako spełnienie świadczenia, czy też jako zdarzenie uzależniające wykonanie umowy od woli jednej ze stron. Wskazała również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą m.in. z nieprawidłowego uznania, że w umowie nie zastrzeżono warunku rozwiązującego.

Przyczyna kasacyjna w postaci istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowany w skardze problem nie odpowiadał tym wymaganiom w stopniu oczywistym. Skarżąca nie wskazała, z jakich względów powołane zagadnienie należy uznać za istotne z punktu widzenia publicznoprawnych celów skargi kasacyjnej, nie przywołała alternatywnych kierunków jego rozstrzygnięcia i przemawiającej na ich rzecz argumentacji ani nie wyjaśniła, dlaczego do rozstrzygnięcia postawionego problemu nie jest wystarczający dotychczasowy dorobek nauki i orzecznictwa Sądu Najwyższego na tle art. 89 k.c. Wskazanie, że w ocenie skarżącej stanowisko wyrażone w tej mierze przez Sąd Apelacyjny jest

oczywiście błędne, ponieważ zastrzeżeniu tego rodzaju warunku nie sprzeciwia się art. 353¹ k.c., należało uznać za zdecydowanie niewystarczające do uzasadnienia, że w sprawie rozstrzygniętej zaskarżonym wyrokiem powstała przyczyna kasacyjna, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Niezależnie od tego, Sąd Apelacyjny przyjął, że strona powodowa wykazała, iż na prośbę pozwanej, ze względu na wcześniejszą współpracę, odstąpiła od wymagania zapłaty zadatku. Rozstrzygnięcie powołanej we wniosku wątpliwości nie mogło mieć zatem wpływu na wynik sprawy. W zakresie, w jakim skarżąca zarzucała, że ustalenie, iż strony odstąpiły od wpłacenia zadatku pozostawało w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym, skarga kasacyjna zmierzała natomiast do podważenia podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398¹³ § 2 i art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z wniosku nie wynikało także, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, co wymaga wykazania, że zaskarżone orzeczenie jest ewidentnie i w sposób widoczny *prima vista* wadliwe (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.). Zarzucając błędne rozłożenie ciężaru dowodu skarżąca pominęła domniemanie prawne przerzucające ciężar dowodu co do braku autentyczności dokumentu prywatnego na stronę, która zaprzecza prawdziwości swego podpisu (art. 253 zdanie pierwsze k.p.c.). W pozostałym zakresie, w zestawieniu z okolicznościami sprawy i zarzutami skargi, argumentacja skarżącej zmierzała w istocie do polemiki z ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku, co ze względu na związanie nimi Sądu Najwyższego nie mogło okazać się skuteczne. Akcentowana także w kontekście oczywistej zasadności skargi kwestia dopuszczalności zastrzeżenia w umowie warunku w postaci zapłaty zadatku nie miała, jak wyjaśniono wcześniej, rozstrzygającego znaczenia dla oddalenia apelacji pozwanej; pozwana była zresztą w tej mierze niekonsekwentna, podnosząc z jednej strony, że materia ta pretenduje do miana istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., z drugiej

zaś zarzucając, że stanowisko Sądów *meriti* było w tym zakresie oczywiście wadliwe. Argumentacja ta zawiera sprzeczność, ponieważ o tego rodzaju wadliwości nie może być zasadniczo mowy, jeżeli płaszczyzna prawna sporu implikuje istotne zagadnienia prawne, o precedensowym charakterze, wymagające wypowiedzi Sądu Najwyższego, na co *in casu* równolegle powoływano się w skardze (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., III CSK 309/18, niepubl. i powołane tam dalsze orzecznictwo, a także wcześniejsze postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, niepubl. i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

a.s.